

WAE WILL MAAS?

Kraken met beleid

Het kán, hij weet zeker dat het kan. Toegegeven, het gaat vaak mis, maar deze keer lukt het hem, hij is ervan overtuigd, soort van. Met een kalme maar vastberaden beweging sluit zijn hand zich rond beide delen van het edelmetalen instrument. Het voelt een beetje koud aan, maar de lichaamswarmte van zijn hand weet die temperatuur al vrij snel tot een aangenaam, acceptabel niveau te brengen. Zijn grip verstevigt.

De hele noot zit klem, voor het eerst sinds haar bestaan. Het instrument heeft kartels op de plekken die haar toucheren, ontsnappen is onmogelijk. Ze ervoer, ondanks het feit dat ze niet over spieren, pezen, botten of een zenuwstelsel beschikt en dus nooit autonoom heeft kunnen bewegen, tot een paar tellen geleden eigenlijk altijd een grote mate van vrijheid, zo samen met alle andere noten op een schaalte. Toch voelt de beklemming tot nu toe niet per se onaangenaam.

Het is de kunst om niet te veel kracht uit te oefenen, want als je dat tóch doet loop je de kans, zoals hem zo vaak is gebeurd, dat het in één keer klaar is. Dan ligt de tafel vol met onderdelen van de noot. Alles is aan gruzelementen en dan kan hij alleen nog maar zijn uiterste best doen om eetbare onderdelen te isoleren en ze met een vinger die met wat spuug een beetje nat is gemaakt naar zijn mond te brengen en toch maar op te eten om de broodnodige proteïnen niet verloren te laten gaan.

De hele noot voelt de druk van buiten toenemen, dit is onhoudbaar. Was ze maar een overgebonden of desnoods een gepuncteerde noot, dan had ze nog wat langer kunnen duren. Ze is echter een heel gewone

hele noot en kan het niet veel langer volhouden. De maat is vol. Ze stelt zich voor hoe het straks, na datgene wat komen gaat, zal zijn. Ze zal uiteenvallen, dat is zeker. Maar wat blijft er van haar over? Worden het kwartnoten, halve noten, zestienden, in een habanera of een andere vorm. Is er straks een stralende figuur te ontwaren of een ander duidelijk patroon of wordt het een onoverzichtelijke syncopische samenstelling met misschien wel septolen of nóg ingewikkelder?

Met de komst van het nieuwe kabinet staat de cultuursector weer eens ouderwets onder druk. Die druk was onder de verschillende kabinetten-Rutte al duidelijk voelbaar en dreigt nu voor nog veel meer noten onhoudbaar te worden. Verscheidene noten zijn al gekraakt en in gruzelementen uiteengevallen. Met de creativiteit die we als werkenden in de sector steeds weer inzetten weten we meestal nog wat waardevolle ritmische patronen te redden. In sommige orkesten, scholen, (muziek)verenigingen, vakgroepen en andere samenwerkingsverbanden liggen de nootjes nu nog harmonieus op een schaalte en voelt men nog een grote mate van vrijheid en saamhorigheid. Mocht het gebeuren dat uzelf noten moet gaan kraken, probeer dan toch vooral voorzichtig met die notenkraaker om te gaan en de sector en de mensen die daarin werkzaam zijn niet in gruzelementen uiteen te laten vallen. Gebruik dat instrument als dat dan tóch moet alstublieft met beleid.

Volgende keer weer een vrolijke noot.

Will Maas is muzikant, componist, docent en voorzitter van Kunstebonds vakgroep Muziek/Ntb en VCTN

DE FAVORIETE COMPOSITIE VAN...

JOLANDA JANSSEN, KADERLID KUNSTENBOND, SOPRAAN GROOT OMROEPKOOR

'Wat ik altijd heel graag gezongen heb met het Groot Omroepkoor is de Tweede Symfonie van Mahler, "Auferstehung". Ook al heeft het koor daar maar een klein aandeel in: alleen de laatste tien minuten. Volgens mij deden we dat al in het eerste jaar (1984) dat ik in het koor zat, bij een kerstmatinee in het Concertgebouw.

Daar zijn wij echt wel een beetje beroemd om, dat wij als groot koor heel zachtjes kunnen zingen, al klinkt dat misschien opschepperig. Dat stuk uit Mahlers Tweede Symfonie begint met bijna fluisterende zang, echt heel zacht. Gaandeweg wordt de zang steeds iets harder, totdat het hele koor opstaat. Dan is het "aufersteh'n, ja aufersteh'n". Dat wordt enorm uiteindelijk, daar krijg je kippenvel van als je daarbij zit.

Wij hebben dat heel vaak uitgevoerd, onder allerlei omstandigheden. In Rotterdam gingen wij staan om "Aufersteh'n, ja aufersteh'n wirst du" te zingen. Bij "Sterben werd' ich um zu leben!" kreeg er iemand in de zaal een hartaanval. Zoiets vergeet je nooit meer.

We hebben in Amsterdam ook een keer iemand gehad die niet goed werd tijdens dat gedeelte. Het is niet zo dat het de goden verzoeken is, maar het heeft mede daardoor wel een speciale lading gekregen. Mahler herken je altijd meteen, hij heeft überhaupt prachtige muziek geschreven.

Als pure luisteraar ben ik nog altijd fan van *Bohemian Rhapsody* van Queen. Zoals dat nummer in elkaar zit, dat is gewoon geweldig. Maar ik moet heel eerlijk zeggen: ik

luister nauwelijks muziek. Als je zelf de hele dag musiceert, ben je blij dat het een keer stil is om je heen. Hoewel ik er de laatste tijd niet omheen kan, omdat mijn dochter Charlotte, behalve in het Groot Omroepkoor, ook bij Peacock in Concert zingt, een combinatie van klassieke muziek en frenchcore. Dat is een soort hardcore met bonkebonkemuziek zoals mijn kleinzoon het noemt. Ze hebben onder meer op Defqon opgetreden. Het leuke is dat ze alle soorten muziek meenemen, want Charlotte zingt daarin klassiek.

Ik ben een keer bij een concert van ze geweest met zeven oordoppen in elk oor. Het is niet mijn favoriete genre, maar ik vond het eigenlijk wel knap hoe je al die soorten muziek bij elkaar kunt vinden en hoe je daar dan toch weer een kedoeng-kedoeng-kedoeng

overheen kunt zetten, zodat iedereen uit zijn dak gaat.

Mijn laatste project bij het Groot Omroepkoor voor ik met pensioen ga in september, zijn de *Chichester Psalms*. Dat is een werk van Leonard Bernstein, ook geweldig om te doen. Dat is met een jongenssopraan. Niet dat ik zo vreselijk fan ben van jongenssopranen, maar dat is wel mooi. Het is religieus, maar toch tamelijk verteerbaar, tamelijk modern. Maar als het om dé favoriete compositie gaat, dan kom ik toch terug op de Tweede Symfonie van Mahler. Dat is maar een klein stukje koor, maar dat gaat wel van bijna niks tot WAAOOOOW!! Je kunt je daar in tien minuten helemaal op kapot zingen, als je niet uitkijkt. Maar dat is een kwestie van techniek.'

